

ΕΝΑ ΚΑΘΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

Ο ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ

[ΤΟΥ ΛΕΟΝ ΦΡΑΓΙΕ]

Ήταν δύο γέρον.

Έκεινή διατηρούσε ακόμη όλες τις αισθήσεις της, αλλά δεν μπορούσε πια να δουλέυη περισσότερο από δύο ώρες την ημέρα.

Αυτός «δεν είχε τὰ λογικά του... Δηλαδή, μόνο κώς έλησμονούσε — έλεγε ή γρηά του. Στο έργοστάσιο έντουτοις, που δούλευε τώρα σαράντα χρόνια,δέν τόν χρησιμοποιούσαν πειά παρά ή τόν έκκερμές, κ' αυτό από εύσπλαχνία για να κερδίξη κανένα φράγκο τήν ημέρα. Μē μιάν άδιάκοπη, αυτόματη πειά, κίνησι του χεριού, έπρεπε να κινή δεξιά και άριστερα ένα σίδερο μακρύ, που κ' αυτό έδινε τήν κίνησι σε διαφόρους μηχανισμούς. Τόν εκάθιζαν σ'ένα σκαμνί, μέσα σ' ένα μικρό κακοφωτισμένο δωμάτιο και τού έβραζαν τού χέρι σε κίνησι. Τόσο είχε ειζώσει πειά μέσα τόν ή συνήθεια τής δουλειάς και τής ύπακοής που δέν είχε ανάγκη να σκεφθίη. "Αν έσταματούσε τού έπιαναν τού χέρι και μ' ένα δυο σκουνημάτα τού έξανάβραζαν σε κίνησι.

"Αν όμως τού βράδυ, άργούσε ή γυναίκα του να έλθη και τόν πάρη, έπιανε τού δρόμο μοναχός του, και περπατούσε, περπατούσε χωρίς να ξέρη που πηγαίνει, κ' έχανταν. "Η διεύθυνσις του ήταν γραμμική στο κασκέτο του, κ' έτσι τόν έφερναν πίσω, ακόμη και τή νύχτα.

Πρίν γεράσουν ήσαν ένα νοικοκυρεμένο εργατικό άντρογυνο. Είχαν κ' αυτοί τά έμμορφα έπιπλασία τους, άγορασμένα κομμάτι κομμάτι και πληρομένα σιγά, σιγά, μέ δόσεις.

"Αχ! μέ πόσους κόπους είχαν άποκτήσει αυτά τά χίλια μικροπράγματα που άποτελούν ένα σπιτικό, που ξεκουράζουν, συντροφεύουν κ' έμμορφώνουν τή ζωή! "Η γυναίκα πρό πάντων μέ τήν υπομνή της, μέ τή γνώσι και τήν άφοσίωσι της είχε συντείνει στη δημιουργία τού μετρίου αυτού θησαυρού. "Όλα τά ναίτια της, όλη τή δύναμη, τήν ύγεια, τή χαρά τής ζωής της, τά έξώδευσε για τήν άπόκτησι τών έπιπλων της και φυσικά και ό άνδρας της αυτά πειά έθεωρούσε ως τή μόνη εύχαρίστησι τόσαν χρόνων δουλειάς.

"Από τού καιρού όμως που ήλθαν τά γηραιά, είχε άρχισει κ' ή φτώχεια και τούς έπαιρναν ένα ένα ότι είχαν μαζέψει τριάντα τώρα χρόνια! Τούς τάπαιρνε ή ανάγκη, ή φτώχεια, ή άρρώστεια. Τούς τάπαιρναν ό σπιτονοικοκύρης, ό ψωμάς, τά γιαιρικά... "Ο κόσμος, ή ζωή... Τούς έπληαν τή ντουλάπα μέ τόν καθρέφτη, τες καρέκλες, τού ταπέτο, τες διπλές κουρτίνες, τά καντηλιέρια, μέ τού ρολόι τού τοίχου, τού μπουφέ και τού τραπέζι. Είχαν πιστέψει πως ήταν κτήμα τους αυτά τά άπαραίτητα πράγματα. Πώς έγελάσθησαν. Μόλις έπρόφθασαν να τά κμαρώσουν, να τά περπονηθούν, σάν σε όνειρο, κ' έτσι σκληρά τούς τά έζητούσαν πίσω. Και έξανάδωσαν ένα ένα τ' άγαπημένα έπιπλα. Στην ήλικία που προσκολλάται κανεις τόσο στις άναμνήσεις και στα πράγματα που ζητά παρηγοριά σ' άψυχα, και φαντάζεται πως θά ζήση πειά μ' αυτά, όσο κ' αυτά. Στην ήλικία που έπρεπε όλα να έρχονται μέ τήν άνισι μέ τήν ήρεμία, συνέβαινε αυτή ή τραγωδία να τούς τά άφαιρή ή ανάγκη όλα, όλα, να τούς φέρνη στην τελεινταία άπελπισία.

Και τώρα από τά τέσσερα έπιπλα που δέν έπιτρέπεται να κατασχεθούν τού κρεβάτι, τού τραπέζι, μέ τες δυο καρέκλες, δέν έμεναν πειά τίποτε από τού παλιό σπιτικό παρά ένας καθρέφτης, κρημασμένος πάνω από τού τζάκι τής καμινάδας τους.

"Ήταν τού πολίτιμο σκολόι τους, κ' ή γρηά προτίμησε να σώση αυτό άπό όποιοδήποτε άλλο.

Γιά σκεφθίτη δέν είχε άγοράσει άλλοτε κρυφά από τόν άνδρα της, μέ τες μικρές της οικονομίες. Μέ τες οικονομίες της από τά κλυστικά, τή τροφή, τού ντυσίμο... Και ή γλυκεία έκπληξη τήν ημέρα τής γιορτής του που τού τόν παρουσίασε! "Ήταν τού συγχωρηκωτο περιστάτικι τών δέκα πρώτων χρόνων τού γάμου των.

Γ' αυτό κ' αυτή τόν όπερασπισθίτη τόν καθρέφτη της, και τόν διετήρησε σάν καινούργιο. "Όλα τά έθυσιασε και χάριν αυτού, υπέμεινε και τες μεγαλύτερες στερησεις...

Κ' αυτή τήν Κυριακή, που έμενε ίσια, ίσια κ' ό γέρος σπύε θ' άρχόνταν ό παλαιοπάλης να πάρη και τού τελευταίο συντρίμι. "Η γρηά έπεριμενε κ' ή σκέψι της έγύριζε διαρκώς σ' αυτό μ' άπελπισία.

Μιά σκέψι μόνο τήν παρηγορούσε λίγο. "Ο γέρος της δέν είχε τά λογικά του και πιθανάτα δέν θά τού έπαιρνε είδησι. Γιατι και έξη μήνες πριν που σήκωσαν τού ρολόι δέν είχε πάρει είδησι. Και

όμως ήταν τότε πολύ καλύτερα. Αυτή αισθανότανε σε κάθε άποχωρισμό σά να τής έπαιρναν ένα κομμάτι από τήν ψυχή της. Σάν να έχανε σε κάθε νέα καταστροφή κάθε έλιπίδα ζωής, κάθε ολκτο για τούς όμοιους της. "Ως τόσο, έλεγε πάλι μέ τού της, ό γέρος άνεγγνώριζε ακόμη, άόριστα έτσι, τού δωριατί τους, κ' αυτό έξ αιτίας τού καθρέφτη. Κάτι σάν ένστικτο μνήσις έξυπνούσε μέσα του μέ τήν λάμψι τού καθρέφτη. "Αμα τόν έφερνε από τού έργοστάσιο σέρνοντάς τόν σάν μικρό παιδί, καθόνταν μόνος του άντίκρη στο καθρέφτη, κ' έκουνούσε τού κεφάλι σάν να άναγγώριζε μέσα στο γυαλί τόν έαυτό του. Μιά άναλαιπη σκέψεως, ή τελευταία, θά διετηρείτο φαίνεται ακόμη μέ τήν άντανάκλασι τού καθρέφτη.

Τι θά έκανε, λοιπόν, τώρα ό γέρος θά έβραζε τες φωνές, και τά κλάματα σάν μαρού, άμα θά τούπαιρναν τόν καθρέφτη;

"Ήλθε ό παλαιοπάλης.

"Η γρηά μαζεύτηκε σε μ' γωνιά, τρέμοντας, μέ τού στόμα μισάνοιχο περιμένοντας μέ φόβο τι θά συνέβαινεστην ψυχή τού γέρον που καθόνταν εκεί άντίκρη στο τζάκι. "Ο γέρος που φαίνονταν βυθιασμένος σε βαθειά όνειροπόλησι, κ' έννοιωσε μόνο τά μάγουλά του και τά άσπρα του μουστάκια καταπίνοντας τού σάλιο του, έοριξε μέ μιά ματιά στον παλαιοπάλη και έξαναβυθίστηκε στην όνειροπόλησι του μέ τά μάτια άπλανή.

— Θέέ μου, ψιθύρισε ή γυναίκα του μέ μελαγχολική άνακούρπια. "Εχρειάστηκε όμως να χτυπήσουν μέ τού σφυρι για να βγάλουμε τού σίδερο που εκρατούσε τόν καθρέφτη. "Ο γέρος έφάνηκε πως έπρόσεχε κοιτάζοντας μέ τού κεφάλι ψηλά.

"Η γρηά έανόχησε ν' άνησυχί.

"Εθώμηθηκε τήν ώραϊαν ήμέρα που έφερε τόν καθρέφτη τού μεσημέρι... ήταν 'Ιούνιος... είχαν φράουλες... Τι εύτυχής που φαίνονταν τότε ό γέρος της! Και τι άνοησίες που έλεγε γεμάτες άγάπη! Και πως έπαιξε μπρός στον καθρέφτη μέ τά καστανά μαλλιά του, που ήταν μακρούς, μακρούς και έκανε χίλια παράξενα χενιόματα έτσι γι' άστείο.

— Αυτά σκέφτονταν ή γρηά κ' άξαφνα τήν έπισσε μέ άλλόκοη έπιθυμία. Να ξυπνήση ό γέρος αυτή τή στιγμή, να αισθανθί, να καταλάβη, τι τού πέρνουν. Ναι! Ναι! Νά ξυπνούσε να έφώναζε, να έθύμωνε που τούπαιρναν τόν καθρέφτη του. Νά δείξη, έτσι τούλάχιστον πως δέν είχαν τελειώσει πειά όλα.

Και ή καρδιά της χτυπούσε μέ πικρή έπιθυμία.

"Ο καθρέφτης έξεκρεμάστηκε.

"Ο γέρος έκοίταξε πάντα άναμασώντας σάν μωρικατικό.

Τώρα ό καθρέφτης ήταν άκουμπισμένος στο πάτωμα, τόν φορτωνόνταν ό παλαιοπάλης... ό γέρος άναμασούσε πάντα.

Αυτή ήθελε ακόμη να έλιπίξη, έκανε άσυναίσθητες κινήσεις, ή άπελπισία τήν βασάνιζε.

— "Όχι, όχι, ήταν άδύνατον να είχαν όλα τελειώση. "Αδύνατον όλα τά περασμένα να χάθησαν έτσι, χωρίς ν' άφήσουν ίχνος!

"Ο παλαιοπάλης βήκε από τή στενή πόρτα. Τόσος ήταν ό πόνος της που άφησε χωρίς να τού θέλη μιά φωνή, μιά φωνή άγρια:

— "Αλβέρτο, "Αλβέρτο! ό καθρέφτης!

"Ο γέρος κούνησε τού κεφάλι άμα άκουσε τή φωνή. Τά άπλανή του μάτια έγύριζαν δεξιά κ' άριστερά, σάν ναχαν άληθινή χάσει τήν τελευταία τους λάμψι και δέν άνεγγνώριζε πειά τά γύρα.

— "Αλβέρτο, ό δμορφος καθρέφτης μας; ολόλυξε ακόμη ή γρηά και τόν έσκουνούσε στον άου...

Τότε ό γέρος, σάν να έκουρδίστηκε εσώκως τού χέρι, τού έσφιξε στο κενό, σάν να κρατούσε τού έκκερμές και άρχισε να τού κινή δεξιά και άριστερά.

"Ήταν τελείως άποβλακωμένος!...

Τίποτε δέν ξυπνήσε μέσα του!...

Κ' ή γρηά άρχισε να ούρλιάξη κλαίγοντας γεμάτη άπελπισία!...

(Μετάρφρασις Ποετα)



Λεόν Φραγιέ

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ τά κάτωθι βιβλία: «Διηγήματα» 'Αλεξάνδρας Παπαδοπούλου, «Τέχνη και Φρενοπάθεια» Πετρ. Άποστολίδη, «Δημοτικά 'Ελλην. Τραγούδια» Φωριέλ, ό «'Αποκοφλιστής» Π. Φεράλ, «'Ο Κωφός» Π. Φεράλ, «Πώς Κλείνει τόν Θάνατο τής 'Αδελφής» Κ. Παλαμά. Γράψατε προς τού «Μπουκέτο».